Viaţa politică

Franţa, principiul naţionalităţilor şi „rasismul" german

D. Lémery, senator francez, fost ministru de justiţie, care, acum câtva timp a conferenţiat în Bucureşti, a vorbit zilele trecute, la Geneva, despre „Franţa şi ideia naţională".

Eminentul om politic francez a opus concepţiei germane, cunoscută sub numele de „rasism", concepţia franceză a naţiunii, din care derivă principiul naţionalităţilor.

Altă dată, în Franţa, regele şi naţiunea aveau acelaş înţeles, iar după revoluţia dela sfârşitul secolului al XVIII-lea, ele s'au disociat şi în urma dispariţiei monarhiei, a rămas numai naţiunea. Ideia naţională, care a fost creată de Jeanne d'Arc — după d. Lémery — este aceiaş cu ideia naţională franceză modernă, în sensul etnic şi politic, indiferent de regimul monarhic, sau republican.

Ocupându-se apoi de neliniştea ce domneşte astăzi în Europa, d. Lémery a reamintit, că Franţa şi aliaţii săi au luat în seamă principiul şi criteriul naţionalităţii — care implică dreptul de liberă dispoziţie al naţionalităţilor — în noua organizaţie a Europei. Tratatele ce s'au încheiat în 1920 — după cel mai sângeros război ce l)-a cunoscut istoria — au fost o sforţare sinceră către stabilirea unei păci bazată pe mai multă justiţie.

Franţa, geloasă de propriul său drept, înţelege să respecte drepturile celorlalte naţiuni.

Pe când „rasismul" german este o concepţie periculoasă, căci tinde la imperialism şi la zdruncinarea actualului aşezământ european, „naţionalismul" francez înseamnă respectul drepturilor tuturor naţiunilor şi exclude orice tendinţă imperialistă.

De aceea — a declarat d. Lémery — populaţiunile de limbă franceză ce trăesc în afară de frontierele Franţei, n'au nici o teamă şi pot să se guverneze liber în cadrul statelor din care fac parte, — cum sunt acelea din Belgia şi Elveţia.

După interesanta expunere doctrinară şi istorică a ideii naţionale şi a derivatului său, principiul naţionalităţilor, eminentul om politic francez a stăruit asupra importanţei ce o prezintă în politica internaţională actuală, respectul tratatelor de pace, ce cuprind idealul de justiţie ce s'a putut realiza în epoca noastră şi asupra necesităţii superioare a păstrării acestui ideal.

Se înţelege dela sine că fără păstrarea acestei substanţe vii a tratatelor, — idealul de justiţie, — nu numai ordinea europeană ar fi grav compromisă, dar şi civilizaţia vechiului continent poate fi ameninţată în dezvoltarea sa. Ori, tocmai concepţia germană a „rasismului" — ce nu trebue să fie confundată cu ideia naţională şi principiul naţionalităţilor — şi aplicaţiunea sa prin politica imperialistă, se opun idealului de justiţie ce s'a urmărit prin aplicarea tratatelor şi tind să creeze în Europa noui şi primejdioase surse de conflicte. Tot atât de primejdioasă este şi politica revizionistă a Ungariei, care fără să aibă la baza sa o idee de drept, ci numai tendinţa de expansiune teritorială şi de dominaţie imperialistă, contribue să menţină în Europa centrală o stare de spirit ce nu poate fi în interesul naţiunilor ce doresc pacea şi întreţinerea raporturilor bune între ele.

R. S.

O nouă anchetă

la primăria municipiului Ploeşti

Ploeşti, 13 Mai

In urma unor denunţuri, ministerul de interne a delegat pe primul procuror al parchetului de Prahova, d. Zarojan, ca, împreună cu d. jude-instructor Văgănescu, să facă o descindere la comitetul şcolar al municipiului Ploeşti, de unde să ridice, spre verificare, registrele, ordonanţele de plată, dosare, etc., întrucât se crede că în timpul fostei guvernări, s'au săvârşit la acest serviciu grave nereguli.

Se afirmă că se vor întreprinde cercetări şi la primărie întrucât şi aci s'au produs nereguli în ceeace priveşte încheerea contractelor de lucrări, cari s'au făcut fără îndeplinirea formelor legale, adică a licitaţiilor, dându-se prin bună invoială la favoriţii regimului, cu preţuri ce întreceau cu mult pe ale zilei.

D. contra-amiral Fernet

in Capitală

D. Adrien Thierry, ministrul Franţei, a dat Vineri un dejun în onoarea d-lui contra amiral Fernet, comandantul diviziei navale a Levantului, venit în România cu avizo-ul „Iberville".

Printre invitaţi se aflau: d-nii general Paul Teodorescu, ministrul aerului şi al marinei; Iulian Peter, primar general al Capitalei; vice-amiralul Bărbuneanu comandantul marinei militare române; contra-amiralul Koslinsky, şeful de stat major al forţelor maritime; căpitan comandor Gheorghiu, directorul ministerului aerului şi al marinei; Gaston Leverve, secretar general al Uniunii internaţionale a căilor ferate; colonelul Delmas, ataşat militar pe lângă legaţia Franţei; căpitanul de fregată Lahalle, ataşat naval; căpitanul de fregată Caude; căpitanul de fregată de Breuvery, comandantul avizo-ului „Iberville"; locot.-col Beaune, ataşat al aerului; comandorul Săvulescu; maiorul Varnod; d. Sarret, consilier comercial; d-nii Coulon şi de Montlebert; comandorul Baudet; contele de Lagarde şi d. Vulliez-Sermet.

Festivitatea

dela facultatea de medicină

Deschiderea cursurilor in noua clinică de balneologie şi dietetică.— Lecţia inaugurală a d-lui prof. dr. G. Băltăceanu

Vineri dim., s'a făcut deschiderea cursurilor la catedra şi clinica nou înfiinţată de balneologie şi dietetică dela facultatea de medicină din Bucureşti, — titularul catedrei ,d. prof. dr. **George Băltăceanu** făcând lecţiunea inaugurală.

Festivitatea s'a desfăşurat în amfiteatrul spitalului Brâncovenesc, în prezenţa rectorului universităţii, d. prof. C. Stoicescu, a profesorilor facultăţii de medicină în frunte cu decanul acesteia d. prof. dr. I. Bălăcescu, a numeroşi medici şi studenţi. Au participat, de asemenea, profesori dela facultăţile de medicină veterinară şi farmacie, precum şi d-nii: prof. Dimitrie Pompei, cu d-na, fost preşedinte al Camerii, Gr. L. Trancu-Iaşi, D. R. Ioaniţescu şi dr. Gh. Banu, foşti miniştri, prof. P. Antonescu, rectorul academiei de arhitectură, g-ral dr. Christian, inspectorul general sanitar al armatei, prof. dr. Şevket Feridoun, din Istanbul, etc.

D. prof. dr. **I. Bălăcescu**, decanul facultăţii de medicină, şi-a exprimat mulţumirea de a se fi creiat, în fine, o catedră de balneologie la prima noastră facultate de medicină. Şi găseşte aici prilejul, de a face elogiul regretatului profesor dr. Teohari, maestrul actualului profesor de balneologie.

Lui Teohari — spune d-sa — îi datorăm nu numai înfiinţarea institutului de balneologie, ci şi faptul că dela crearea acestui institut, el a încredinţat direcţia acestui focar de cultură, unuia dintre cei mai distinşi şi cel mai iubit elev al lui, doctorul Băltăceanu, care printr'o muncă fără preget şi cu o pregătire în materie fără pereche, a condus institutul de balneologie până azi, când se creiază pentru directorul institutului o catedră de balneologie şi dietetică.

Se dă astfel ocazie profesorului Băltăceanu să pună în valoare cunoştinţele lui în specialitate, pentruca împărtăşindu-le tuturor studenţilor medicinişti, facultatea noastă să ajungă a pune în valoare — prin intermediul acestora — staţiunile noastre balneo-climatice.

Profesorul Băltăceanu, elevul distins al lui Teohari, cunoscut în lumea medicală prin lucrările lui ştiinţifice, prin competenţa şi energia pe care o desfăşoară de ani de zile ca suplinitor al catedrei lui Teohari, este o garanţie că chemarea lui la catedra nou înfiinţată va fi la înălţimea aşteptărilor tuturor, făcând şi de acum înainte, prin lucrările şi cercetările sale ştiinţifice, să progreseze ştiinţa balneologică şi dietetica, iar prin elevii săi să ridice şi mai sus prestigiul staţiunilor noastre balneo-climatice.

D. prof. dr. George Băltăceanu şi-a desvoltat apoi lecţiunea inaugurală.

D-sa a început prin a aduce omagii celor cari au contribuit la formarea culturii d-sale ştiinţifice, în deosebi făcând elogiul maestrului său, eminentul clinician care a fost profesorul Teohari.

După care, a vorbit despre evoluţia şi stadiul actual al balneologiei. Expunând evoluţia dieteticei. d-sa a vorbit şi despre problemele sociale privind balneologia şi alimentaţia păturii rurale, precum şi a celor cu mijloace mai reduse.

Incheindu-şi această primă lecţiune, d. prof. dr. Băltăceanu a atras atenţia studenţilor asupra necesităţii cultivării lor mai ales că avem o şcoală românească medicală, cu care ne putem mândri.

Festivitatea s'a încheiat cu o frumoasă manifestaţie de simpatie pe care profesorii şi studenţii i-au făcut-o profesorului Băltăceanu.

— m. mir. —

Conferinţa profesorului Guido Calza

„Mostra Augustee a Romanităţii"

D. prof. Calza, rostindu-şi conferinţa.

D. profesor Guido Calza, docent al universităţii din Roma şi director al săpăturilor din Ostia, a colaborat la orânduirea grandioasei Mostre Augustee a Romanităţii, prin care d. Mussolini a voit să onoreze în mod solemn bimilenarul naşterii lui August, fondatorul Imperiului roman.

D. prof. Calza, care a ţinut conferinţe în toate principalele sedii universitare ale Europei şi ale Statelor-Unite ale Americei, a vorbit, Vineri seara, în sala „Dalles" despre marea importanţă istorică şi arheologică a acestei mostre a romanităţii, care pune sub ochii învăţaţilor şi publicului monumentele şi documentele istoriei şi vieţii romane din toată lumea, dela cele mai îndepărtate regiuni ale nordului, dealungul întregii Europe, până în Asia şi Africa. Expoziţia reuneşte, în optzeci de săli ale palatului din Via Nazionale, circa două mii de reproducerj de monumente, privind viaţa publică, armata, marina, cuceririle militare ale lui Cezar şi August, apărarea imperiului, primele manifestaţiuni ale creştinismului etc. Douăzeci de săli sunt dedicate operelor de inginerie romane (apeducte, poduri, străzi, vile, case), dintre care unele sunt adevărate minuni de tehnică înţeleaptă şi îndrăzneaţă. Alte săli cuprind desene în calc gen fotografii, desene ale întregii opere a civilizaţiei romane în favoarea dreptului roman, familiei, agriculturij şi ştiinţelor, cu documentările autorilor antici.

Au fost culese monumentele mai puţin cunoscute din toate provinciile vechiului Imperiu roman, astfel că expoziţia cuprinde toate urmele civilizaţiei romane răspândite şi în locurile mai puţin accesibile studioşilor şi turiştilor.

Expoziţia, al cărui director general este d. prof. Giglioli, profesor de arheologie la universitatea din Roma, a avut admiraţia M. S. Regelui şi a Ducelui si a tuturor intelectualilor şi turiştilor cari trec s'o viziteze.

Conferinţa d-lui prof. Calza a fost însoţită de frumoase şi numeroase proecţiuni luminoase, cari au ilustrat toate aspectele civilizaţiei romane din care derivă civilizaţia modernă.

Reorganizarea administraţiilor publice

şi a societăţilor constituite cu participarea ministerului aerului şi al marinei

In „Monitorul Oficial" de ieri a apărut următorul decret-lege pentru reorganizarea administraţiilor publice exterioare şi a societăţilor constituite cu participarea ministerului aerului şi marinei şi pentru organizarea controlului statului asupra acestor instituţiuni:

Administraţii publice exterioare

ART. 1. — Următoarele administraţii publice exterioare ale ministerului aerului şi marinei:

1. Administraţia comercială a porturilor şi căilor de comunicaţie pe apă (P. C. A.).

2. Serviciul Maritim Român (S. M. R.).

3. Navigaţia Fluvială Română (N. F. R.) vor avea personalitate juridică şi se vor conduce şi administra în conformitate cu dispoziţiunile de mai jos şi a legilor şi regulamentelor organice întru cât nu sunt contrarii acestor dispoziţiuni.

ART. 2. — Administraţiile de mai sus vor fi conduse de un comitet de direcţie alcătuit din 3 membri şi de un director general sau director.

ART. 3. — Membrii comitetului de direcţie sunt numiţi pe termen de patru ani prin decret-regal, după propunerea ministerului aerului şi marinei. Ei sunt revocabili fără motivare şi fără a avea vre-un drept de despăgubire, prin Inalt decret-regal după propunerea ministerului aerului şi marinei.

Dacă în cursul perioadei de patru ani se va ivi o vacanţă, membrul ce se va numi în locul vacant va funcţiona numai până la încheerea acestei perioade.

Completarea vacanţelor ivite se va face cu persoane din aceiaşi categorie cu membrul care a provocat vacanţa.

ART. 4. — Mandatul de parlamentar este incompatibil cu calitatea de membru în comitetul de direcţie.

ART. 5. — Membrii comitetului de direcţie trebuesc să aibă reşedinţa în Bucureşti. Ei nu pot face parte din întreprinderi sau instituţiuni cari ar avea interese contrarii cu ale administraţiei în al cărei comitet figurează.

ART. 6. — Comitetele de direcţie ale administraţiilor de mai sus vor fi alcătuite din:

a) Un tehnician de specialitatea administraţiei respective.

b) Un specialist în chestiuni de marină.

c) Un specialist în exploatarea transporturilor pe apă sau un economist.

ART. 7. — Directorul va lua parte la şedinţele comitetului de direcţie cu vot deliberativ.

ART. 8. — Când pe ordinea de zi a comitetului vor figura chestiuni în legătură cu interesele armatei, se va încunoştiinţa în mod obligatoriu şi comandamentul marinei regale pentru a trimite un delegat.

Acest delegat va avea vot consultativ şi drept de veto suspensiv contra hotărîrilor comitetului cu privire la chestiunile de mai sus. Dacă în termen de 15 zile dela suspendarea hotărîrii, ministerul nu comunică deciziunea sa, hotărîrea luată îşi va produce efectul.

ART. 9. — Ministerul aerului şi marinei va desemna în fiecare an în luna Martie membrul din comitetul de direcţie care va avea sarcina de preşedinte, pe timp de un an, cu începere dela 1 Aprilie următor.

ART. 10-17 se ocupă cu felul de funcţionare a comitetului de direcţie şi cu remunerarea membrilor acestui comitet

Casa Fondului naţional al aviaţiei

ART. 18. — Comitetul Casei fondului naţional al aviaţiei se compune din:

Preşedinte: secretarul general al ministerului aerului şi marinei.

Trei membri numiţi prin decret-regal de ministerul aerului şi marinei, dintre cari un jurist, un agricultor şi un membru ales dintr'o listă de trei persoane propuse de Uniunea camerei de comerţ şi industrie.

Un membru numit prin decret regal de ministerul finanţelor dintre funcţionarii săi superiori specializaţi în materie de timbru şi

Directorul Casei fondului naţional al aviaţiei numit de ministerul aerului şi marinei prin I. D. R. pe termen de patru ani.

ART. 19. — Controlul operaţiunilor administrative şi contabile ale C. F. N. A. precum şi verificarea cheltuelilor sale se face de o comisie de control compusă din:

Un delegat al înaltei Curţi de conturi;

Un reprezentant al ministerului de finanţe, şi

Un reprezentant al ministerului aerului şi marinei, numiţi prin Inalt decret regal pe timp de patru ani.

In mod tranzitoriu reprezentantul ministerului aerului si marinei va fi numit la promulgarea prezentului decret pe un termen corespunzător mandatelor în curs a celorlalţi doi membri din comisia de control, cari vor continua să-şi exercite mandatul actual până la expirarea lui.

ART. 20. — Comitetul de direcţie instituit de art. 4 din Inalt decret regal nr. 4310 din 27 Dec. 1937 publicat în „Monitorul Oficial" nr. 12 din 15 Ianuarie 1933 se desfiinţează pe ziua de 1 Iunie 1938.

Atribuţiunile sale vor trece în întregime asupra comitetului Casei fondului naţional al aviaţiei.

Dispoziţiuni generale

ART. 21. — Comitetele de direcţie ale administraţiilor publice prevăzute la art. 1 şi comitetul Casei fondului naţional al aviaţiei sunt şi rămân dizolvate de drept prin efectul prezentei legi, pe data publicării decretelor de numire a noilor comitete.

Societăţi constituite cu participarea Statului

ART. 22. — Toate societăţile în care statul prin ministerul aerului şi marinei participă cu majoritatea capitalului, se vor conduce şi administra în conformitate cu dispoziţiunile de mai jos şi a legilor, statutelor şi actelor lor constitutive, întrucât nu sunt contrarii acestor dispoziţiuni.

ART. 23. — Toate aceste societăţi vor avea un consiliu de administraţie format din cinci membri dintre cari patru numiţi prin Inalt decret regal pe termen de trei ani după propunerea ministerului aerului şi marinei şi un membru ales de adunarea generală fără participarea la vot a statului.

Membrii consiliului de administraţie numiţi de stat sunt revocabili fără motivare şi fără a avea vre-un drept de despăgubire; revocarea lor se va face prin Inalt decret regal după propunerea ministerului aerului şi marinei.

Directorul general al aerului din ministerul aerului şi marinei face parte de drept din consiliile de administraţie ale industriilor prevăzute la art. 22, cu vot consultativ El are un supleant pentru caz de absenţă pe directorul construcţiilor aeronautice.

Directorul aviaţiei civile face parte de drept din consiliile de administraţie ale întreprinderilor de locomoţiune aeriană, cu vot consultativ având ca supleant pe subdirectorul aviaţiei civile.

Aceşti membri de drept vor avea dreptul de veto suspensiv. Dacă în termen de 15 zile dela suspendarea hotărîrii, ministerul nu comunică deciziunea sa, notărîrea luată îşi va produce efectul.

ART. 24. — Comisia cenzorilor la aceste societăţi va fi formată din trei membri dintre cari doi membri numiţi prin decret regal la propunerea M. A. M şi un membru ales de adunarea generală ordinară fără participarea la vot a statului.

Unul dintre cenzori numiţi va fi expert contabil.

După aceleaşi norme vor fi numiţi şi aleşi şi trei cenzori supleanţi.

Mandatul cenzorilor durează un an, ei putând fi renumiţi şi realeşi.

ART. 25. — Cu excepţia celor prevăzuţi la art. 23, alin. 3 şi 4 nimeni nu poate face parte din consiliile de administraţie, comisii de cenzori, sau ocupa funcţiuni la mai multe din întreprinderile prevăzute la art. 22.

ART. 26-27 reglementează punerea de acord a statutelor de funcţionare a societăţilor cu prezentul decret lege.

Organizarea controlului Statului

ART. 28. — Administraţiile publice prevăzute la art. 1 şi 18 de mai sus precum şi societăţile arătate prin art. 22 din prezenta lege sunt supuse controlului ministerului aerului şi marinei.

ART. 29. — Pentru exercitarea controlului prevăzut la art. precedent ministerul aerului şi marinei va delega prin deciziuni ministeriale controlori.

ART. 30. — Controlorii au drepturi nelimitate de investigaţiune în aceste instituţii pentru examinarea registrelor, conturilor, bilanţului, cassei, depozitelor de materiale, etc., precum şi a documentelor justificative.

Proectele de bugete şi bilanţuri însoţite de situaţii desvoltătoare precum şi proectul de repartiţii a beneficiilor vor fi prezentate în prealabil spre aprobare ministerului aerului şi marinei.

ART. 31 — Controlorii vor fi retribuiţi de ministerul aerului şi marinei. In exercitarea atribuţiunilor lor aceşti controlori au răspunderea funcţionarilor publici prevăzută de legea pentru apărarea patrimoniului public.

Disciplina interioară

Conferinţa d-lui profesor Nicolae Iorga la radio

In momentul când se urmează o acţiune, care desigur ar fi putut să fie evitată cu mai multă înţelegere deoparte şi cu mai multă prevedere de alta, şi în acest caz am fi dispus în momentul de faţă, când atâtea probleme se pot ivi, de toate forţele morale ale poporului nostru, menite să înfrunte greutăţile nesfârşite, pe care cei cari poartă vorbe din loc în loc nici nu pot gâci cât de mult apasă asupra viitorului poporului românesc, cred că o întrebare se pune, dacă nu pentru oamenii cari, prin fanatismul lor sunt în afară de orice sfat şi de orice bună îndrumare şi pentru cei cari, în Stat, au numai datoria de a face pe oricine să simtă care este temeiul unei societăţi politice, ameninţată în înseşi temeliile ei: **aceia a disciplinei interioare**, fără care toate silinţele, care se pot face, şi cu binele şi cu răul, cu acel rău care trebue să se îndrepte după sfatul cugetătorului roman: „a uri, aşa, încât să te pregăteşti a iubi", nu pot să ajungă la capătul dorit.

Mulţi îşi închipuie — şi sunt societăţi şi astăzi care sunt sprijinite pe această bază, — că nu este nevoie ca fiecare om să aibă în el însuşi un tribunal de judecată, în care înaintea conştiinţei lui să se înfăţişeze toate împrejurările şi tot ceeace a făcut el faţă de aceste împrejurări. Ei socot că ajunge un singur lucru: **autoritatea Statului.** Statul acesta este înfăţişat în mintea atâtora ca o putere misterioasă, divină, prezentându-se pretutindeni, întrebuinţând şi toate mijloacele presiunii exterioare şi toate acelea ale străbaterii interioare: la el trebuie să te adresezi de câte ori nu-ţi cunoşti drumul, sau îţi dai seama că ai pornit pe unul care este nepotrivit. El te are în grija lui şi el este răspunzător şi de greşelile pe care le faci. Se merge aşa de departe, încât, mai eri, când era vorba, într'un oraşel de provincie, care-şi avea odinioară breslele, de nevoia ca negustorii şi meşterii să nu stea risipiţi, ci să aibă o tovărăşie sufletească împreună, cu steagul ei, ca odinioară, răspunsul acestor negustori de ispravă şi acestor meşteri pricepuţi a fost, că e foarte bine, dar pentru aceasta să ne adresăm la cutare cameră de Stat.

Aşa, tot cu porunci, ca pentru conştiinţa fiecăruia, care nu este însă aceiaşi dela un om la altul şi fiecare conştiinţă are aface cu alte probleme, nu mai poate merge. Nu poate merge astăzi cu atâ tmai mult, cu cât de pe urma atâtor păcate care sunt adevărate şi de pe urma atâtor legende care nu se sprijină pe nimic adevărat, ci sunt puse în circulaţie de oameni interesaţi, se ajunge a se crede că întreaga lume românească este supusă influenţei nefaste a unor oameni cari duc o viaţă privată păcătoasă, cari îşi împlântă mâinile până în coate în avutul public, cari exportă aurul ţării în deosebite străinătăţi, cari fac miliarde din rosturile publice încredinţate lor — aceasta mi-o spun sute de scrisori al căror stil şi a căror tendinţă sunt potrivite cu cultura şi obrazul acelora cari le trimit. Ba, cu aceste păreri, întemeiate pentru foarte puţini, ne întemeiate pentru cei mai mulţi, lumea care era deprinsă să aştepte orice îndreptare dela Stat, s'a deprins acum să considere Statul ca aparţinând unei clase ticăloase, care ar trebui să fie răsturnată de azi până mâine, chiar cu primejdia de a arunca toate lucrurile în haos.

In astfel de condiţii evident că, dacă este, pe de o parte, obiceiul de a se acăţa cineva de pulpana Statului, iar de altă parte se adaogă încredinţarea că gestul cel mai bun al aceluia care s'a agăţat de această pulpană, odinioară aşa de respectată, este acum să răstoarne pe acela de care s'a prins, abdicarea de conştiinţă faţă de puterea de sus nu mai e cu putinţă.

Atunci, fiindcă o disciplină trebuie unei societăţi, altfel şi cele mai mari însuşiri putând să devie nişte defecte, şi unele chiar pierzătoare, ducând de râpă o societate, prin înseşi inteligenţa şi voinţa ei ,— unde n'ar putea găsi această îndreptare în fiecare clipă?

Sunt mulţi, foarte mulţi, şi ei se socot pe dânşii, cu zecile, cu sutele de mii, cu milionul — şi eu cred că socoteala pe care o fac este mai mult o speranţă pe care o iau drept o realitate; căci massele ţărăneşti n'au scos în ultima manifestaţie electorală, decât un mare şi îndreptăţit strigăt către dreptatea care li se refuza, fără ca prin aceasta să fie legaţi pentru totdeauna de un anume crez şi de un anumit om —, sunt aşa de mulţi, totuşi, cari cred că n'au nevoie să se întrebe pe ei înşişi, ci, dispreţuind îndreptarea venită dela Statul confundat cu închipuita putreziciune a unei întregi clase sociale, care alurea nu este în general mai bună decât cea dela noi, ba uneori cu mult mai rea, se refugiază sub autoritatea indiscutabilă a unui om pe care nu-l cunosc şi din care-şi crelează fiecare eroul de care ar avea nevoie şi în a cărui pază punându-se, ar putea să ajungă, fără osteneală şi în lipsa oricărei experienţe, la locurile hotărâtoare din societate.

Am asistat eu, care am îngăduit totdeauna în jurul meu orice părere personală, care am încurajat la elevii mei orice gândire proprie, care am aşezat mai sus pe acela care, ştiind chiar mai puţin, scoate ceva care-i aparţine, decât pe acela care, cu cunoştinţele cele mai bogate, nu face decât să repete ceia ce a auzit dela alţii, — am asistat, zic, la această dureroasă privelişte; oameni cu studii superioare, profesori de Universitate, vechi dascăli ai tinerimii, septuagenari şi octogenari înaintea cărora m'am închinat o viaţă întreagă şi pe cari îi respect adânc şi în greşelile lor, femei nobile, gata de toate sacrificile, băieţi cari îndreptăţesc cele mai frumoase speranţe prin însuşirile lor de gândire şi de simţ poetic, de avânt creator, abdicând total înaintea unei porunci care vine de undeva din întuneric.

Acum pot să spun un lucru pe care nu l-am mărturisit, atâţia ani: într'un mare oraş, capitala uneia din ţările care s'au alipit la Regatul din 1916, vorbind cu cineva, un vechiu ucenic sufletesc al meu, care în acel loc avea una din funcţiunile cele mai importante, el mi-a povestit cum un tânăr pe care-l crescuse de copil, împărtăşind o credinţă stropită cu atâta sânge şi care doreşte ca sânge nou să se adaoge pentru a se ajunge la biruinţă, i-a spus aşa: „te iubesc şi te respect pentru tot binele pe care mi l-ai făcut, dar, dacă aş primi dela şeful meu ordinul de a te ucide, aş descărca toate gloanţele revolverului meu în capul şi în pieptul d-tale".

Este aceasta disciplină? Răspunsul trebue să fie cu scârbă şi indignare: NU!

Ceia ce recomand, — şi regret că nu pot să introduc în aceste cuvinte toată căldura de care îmi este stăpânit sufletul—este ca **fiecare să-şi facă disciplina sa interioară.**

Este mai uşor decât să te laşi pe tânjeala Statului şi mai uşor decât să îngenunchi cu fruntea în ţărână chiar înaintea unui şef genial, cu atât mai puţin înaintea aceluia al cărui geniu este numai în închipuirea d-tale. Să observi limpede lucrurile care sunt, să nu priveşti ca duşman pe cineva arătat cu degetul ca atare, să nu crezi în toţi nerozii cari ţi se îmbulzesc, să nu împarţi pe oameni în două tabere, din care una înfăţişează toată sfinţenia, iar în cealaltă sunt adăugate toate păcatele, să nu rupi naţiunea în două, între prieteni pe cari îi adori şi între duşmani cărora li doreşti atâta rău, încât unui înalt cleric i s'a scris dăunăzi de un mizerabil, că după moarte acesta ar trebui să fie desgropat şi aruncat dincolo de graniţă.

Odată ce ţi-ai dat seama bine de ceia ce se găseşte în jurul d-tale, gândeşte-te îndelung înainte de a rosti un cuvânt, înainte de a pune ceva în scris, înainte de a încerca un gest, la datoria d-tale faţă de ceia ce ai văzut cu ochii d-tale, fără o înrăurire a nimănui şi, pe urmă, lucru de cea mai mare importanţă, dă-ţi seama **dacă poţi face ceva pentru îndreptarea unei situaţii, dacă ai mijlocul personal care ţi-ar îngădui** să încerci această îndreptare.

Şi, încheind, ţiu să mai adaog un lucru: pentru îndeplinirea acestei funcţiuni de libertate, să te deprinzi ca în orice faci, să eviţi tot ce este o exagerare, tot ce sună ca o stridenţă, tot ce este caricatura tragică a unor lucruri care, luate cu toată seriozitatea, se prezintă, şi în momentele de cea mai mare energie, totuşi într'un perfect echilibru şi într'o desăvârşită armonie. In acest chip, nu numai că vei deveni un vrednic urmaş al acelor Romani de odinioară, a căror voinţă întreagă se sprijinia pe astfel de precepte, dar vei răspândi în jurul tău o atmosferă de siguranţă, fără care o societate este condamnată la un continuu zbucium, la o epilepsie strâmbată, care, încetul cu încetul, duce la încetarea funcţiunilor înalte ale minţii şi mână către mormânt.

Ostemă CU UN
PRESTIGIU UNIVERSAL
IATĂ LINIILE
DIN ROMÂNIA DESERVITE
DE WAGONS-LITS CU
VAGOANE CU PATURI:
Bucureşti—Jimbolia
Bucureşti—Sibiu
Bucureşti—Curtici
Bucureşti—Episcopi
Bucureşti—Halmeiu
Bucureşti—Orăşeni
Bucureşti—Iaşi—Chişinău
Bucureşti—Constanţa
CÂTEVA PREŢURI:
1. BUCUREŞTI-CONSTANŢA:
Cl. I-a Lei 341.—
Cl. II-a Lei 221.—
BUCUREŞTI-CRAIOVA:
Cl. I-a Lei 373.—
Cl. II-a Lei 240.—
Stema Companiei Internaţionale Wagons-Lits este pretutindeni respectată, fiind simbolul unui serviciu internaţional de o mare utilitate pentru publicul călător. Vagoanele cu paturi şi vagoanele restaurante ale Societăţii deservesc toate ţările europene de mai bine de o jumătate de veac
Dacă doriţi să faceţi o călătorie plăcută, cu tot confortul, CĂLĂTORIŢI CU WAGONS-LITS
COMPANIA INTERNAŢIONALĂ A VAGOANELOR CU PATURI ŞI A MARILOR EXPRESE EUROPENE
E MAI UŞOR SĂ VĂ REŢINEŢI LOCURILE ŞI SĂ VĂ CUMPĂRAŢI TOATE BILETELE DE CĂLĂTORIE CU PREŢURILE OFICIALE LA AGENŢIILE „WAGONS-LITS COOK"